

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ AGRICULTURAL UNIVERSITY OF ATHENS

Μέθοδοι Γεωργοοικονομικής & Κοινωνιολογικής Έρευνας

Ενότητα 2:

Θεωρία, Μέθοδοι, Δεδομένα
(2/2) 2ΔΩ

Διδάσκοντες: Χ. Κασίμης- Ελ. Νέλλας

Τμήμα: Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Μαθησιακοί στόχοι

- Η εκμάθηση τόσο των θεωρητικών όσο και των μεθοδολογικών προσεγγίσεων για την εκπόνηση της κοινωνικο-οικονομικής έρευνας στον αγροτικό χώρο και την σύνταξη της ερευνητικής έκθεσης.
- Η κατάρτιση με τα θεωρητικά και μεθοδολογικά εργαλεία που, αφενός θα βοηθήσουν στην κατανόηση και εξήγηση των κοινωνικοοικονομικών φαινομένων και αφετέρου θα εντάξουν την ερμηνεία αυτών των φαινομένων μέσα στο σύγχρονο (ιστορικό, οικονομικό και κοινωνικό) πλαίσιο λειτουργίας τους.

Λέξεις κλειδιά

- Βασική – Εφαρμοσμένη έρευνα
- Ποσοτικές – Ποιοτικές μέθοδοι
- Ερωτηματολόγιο
- Συνέντευξη
- Συμμετοχική Παρατήρηση
- Συγγραφή Ερευνητικής Έκθεσης

Η κριτική στον θετικισμό, ο σχετικισμός και άλλες προσεγγίσεις 1/14

- Μια κριτική στην θετικιστική αντίληψη έκανε ο Kuhn (*Η Δομή των Επιστημονικών Επανάστασεων*) αφού τόνισε τη σημασία της θεωρίας που υιοθετούν οι επιστήμονες για το αντικείμενο της μελέτης τους, η οποία καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο αυτοί το προσλαμβάνουν

Η κριτική στον θετικισμό, ο σχετικισμός και άλλες προσεγγίσεις 2/14

- Υποστηρίζει ο Kuhn ότι **ουδέτερα εργαλεία δεν υπάρχουν**, ανεξάρτητα από κάποιο θεωρητικό σύστημα
- Οι **σχετικιστικές** απόψεις ενίσχυσαν την αντι-εμπειριστική κατεύθυνση της ανάλυσης

Η κριτική στον θετικισμό, ο σχετικισμός και άλλες προσεγγίσεις 3/14

- Η ακραία εκδοχή της σχετικιστικής άποψης υποστηρίζει ότι δεν υφίσταται αντικειμενική πραγματικότητα ανεξάρτητα από τα εννοιολογικά συστήματα των ερευνητών

Η κριτική στον θετικισμό, ο σχετικισμός και άλλες προσεγγίσεις 4/14

- Όμως γίνεται όλο και περισσότερο αποδεκτό ότι:
- Η αναπαράσταση της κοινωνικής πραγματικότητας δεν είναι ανεξάρτητη από τα υποκείμενα που τη συγκροτούν

Η κριτική στον θετικισμό, ο σχετικισμός και άλλες προσεγγίσεις 5/14

- Τα **σύγχρονα ερωτήματα** που ανακύπτουν δεν περιορίζονται στο εάν μπορεί να υπάρξει απόλυτος διαχωρισμός αντικειμενικών κοινωνικών δεδομένων και υποκειμενικών αξιών αλλά **με ποιό τρόπο συνδέονται και ποιές είναι οι επιπτώσεις τους** στις επιστημονικές πρακτικές

Η κριτική στον θετικισμό, ο σχετικισμός και άλλες προσεγγίσεις 6/14

- Δεν μπορεί να υποστηρίξει κανείς ότι μπορεί να επιτευχθεί ο στόχος της **αξιολογικής ουδετερότητας** (Weber)
- Γίνεται όλο και πιο ξεκάθαρο ότι τα δεδομένα που συγκεντρώνονται είναι ήδη **εννοιολογικά χαρακτηρισμένα**

Η κριτική στον θετικισμό, ο σχετικισμός και άλλες προσεγγίσεις 7/14

- Η εννοιολόγηση δεν γίνεται μόνο εκ των υστέρων στο στάδιο της ανάλυσης και της ερμηνείας αλλά και μόνη η συγκέντρωση των δεδομένων προϋποθέτει τη θεωρητική τους ιεράρχηση και κατάταξη
- Όμως οι παρατηρήσεις δεν καθορίζονται απόλυτα από τη θεωρία.

Η κριτική στον θετικισμό, ο σχετικισμός και άλλες προσεγγίσεις 8/14

- Υπάρχει η **ρεαλιστική αντίληψη** για την επιστήμη η οποία αναγνωρίζει ότι τα κοινωνικά δεδομένα είναι μεν θεωρητικά φορτισμένα, αλλά αυτό δεν αναιρεί την ύπαρξη μιας πραγματικότητας, ανεξάρτητα από τον τρόπο με τον οποίο αυτή προσλαμβάνεται (*ενδιάμεση άποψη των δύο προηγούμενων*)

Η κριτική στον θετικισμό, ο σχετικισμός και άλλες προσεγγίσεις 9/14

- Υπάρχει μια **μη-άμεση αντιστοίχιση** της πραγματικότητας με τη θεωρία, όπως και μια **πολυσυλλεκτικότητα θεωριών** για την ερμηνεία της πραγματικότητας.

Η κριτική στον θετικισμό, ο σχετικισμός και άλλες προσεγγίσεις 10/14

- Η θεωρία ανακατασκευάζεται και ελέγχεται συνεχώς με στόχο την καλύτερη αντιστοίχισή της με την πραγματικότητα

Η κριτική στον θετικισμό, ο σχετικισμός και άλλες προσεγγίσεις 11/14

- Οι αξίες του ερευνητή εισβάλλουν σε πολλές φάσεις της επιστημονικής διερεύνησης (επιλογή του θέματος, σχεδιασμός της έρευνας, κατηγοριοποίηση των δεδομένων και ερμηνεία των αποτελεσμάτων)

Η κριτική στον θετικισμό, ο σχετικισμός και άλλες προσεγγίσεις 12/14

- Αν και ο ρόλος του κοινωνικού επιστήμονα στην κοινωνικοοικονομική έρευνα είναι παρεμβατικός, τα βασικά στοιχεία της επιστημονικής διαδικασίας παραμένουν

Η κριτική στον θετικισμό, ο σχετικισμός και άλλες προσεγγίσεις 13/14

- Οι μέθοδοι και οι τεχνικές της έρευνας είναι εργαλεία που έχουν ως στόχο τους την εγκυρότερη προσέγγιση της κοινωνικής πραγματικότητας και την παραγωγή επιστημονικής γνώσης

Η κριτική στον θετικισμό, ο σχετικισμός και άλλες προσεγγίσεις 14/14

- Τα ερευνητικά εργαλεία δεν είναι ανεξάρτητα από την θεωρία, αφού στηρίζονται σε αντιλήψεις για τη συγκρότηση της κοινωνικής πραγματικότητας και τον τρόπο με τον οποίο αυτή πρέπει να προσεγγίζεται
- Το ζήτημα της κατάλληλης επιλογής των μεθόδων παραμένει ως ένας βασικός άξονας του μαθήματος

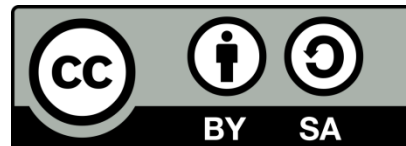
Βιβλιογραφία

- Babbie Earl (2011), *Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα*, Κριτική, Αθήνα
- Δαουτόπουλος Γ. , *Μεθοδολογία Κοινωνικών Ερευνών*, ΣΤ έκδοση, 2011
- Δαφέρμος Β. (2005), *Κοινωνική Στατιστική με το SPSS*, Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη, σελ. 289-309
- Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (Ε.Κ.Κ.Ε.), Ζάρναρη Όλγα κ.α.(1998), *Εισαγωγή στη μεθοδολογία και τις τεχνικές των κοινωνικών ερευνών*, Gutenberg – Γ. & Κ. Δαρδανός, Αθήνα
- Ιωσηφίδης Θ. (2008), *Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες*, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα
- Κυριαζή Νότα (1999), *Η κοινωνιολογική έρευνα. Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα
- Μπεχράκης Θ.Ε. (2010), *Στατιστική για τις επιστήμες του ανθρώπου και της κοινωνίας: Μέθοδοι και παραδείγματα*, Εκδοτικός Οίκος Α. Α. Λιβάνη, Αθήνα

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

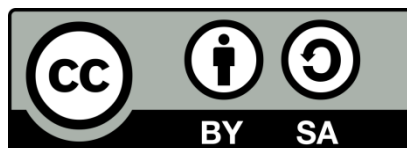
Σημείωμα Αναφοράς

- Copyright Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών 2014. Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, Χαράλαμπος Κασίμης, Ελευθέριος Νέλλας, «Μέθοδοι Γεωργοοικονομικής & Κοινωνιολογικής Έρευνας». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<https://mediasrv.aua.gr/eclass/courses/OCD AERD104/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων, π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Η άδεια αυτή ανήκει στις άδειες που ακολουθούν τις προδιαγραφές του Ορισμού Ανοικτής Γνώσης [2], είναι ανοικτό πολιτιστικό έργο [3] και για το λόγο αυτό αποτελεί ανοικτό περιεχόμενο [4].

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

[2] <http://opendefinition.org/okd/ellinika/>

[3] <http://freedomdefined.org/Definition/EI>

[4] <http://opendefinition.org/buttons/>

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.